

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VIII. Inter quatuor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

buendis, 12. de tempor. ordinat. Ergo neque ab ordine deponi. Sed contrarium placet, quod tradit Abb. hic n. 2. Felinus col. 1. Cum enim Episcopus in clericos à Papa ordinatos iurisdictionem retineat, sequitur quòd eos ob crimen punire, & exigente causa, suspendere, ac deponere possit; cum id nullibi interdictum reperiatur. Quem admodum & clericum à Papa prouisum, & institutum, Episcopus ob commissum crimen suspendere, vel beneficio priuare potest. Ad argum. respondetur, neg. conseq. Quòd enim ordinatum à Pontifice Episcopus proprius ad altiore[m] ordinem promouere non possit, id priuilegium quoddam est cedens in præiudicium potestatis ordinariæ: Ergo extendi non debet ad alium non expressum; præsertim cum ordinatus, priuilegio suo abutens, hanc extensionem fauorabilem non mereatur, argum. c. priuilegium, 63. causa, 11. q. 3.

CAPITVLVM VIII.

Inter quatuor.

PARAPHRASIS.

Constantinopolitana Ecclesia in schisma, ac rebellionem inciderat: quamobrem Catholica, quæ antè subiectæ erant Ecclesiæ, se ab illa separarunt, obedientiam & subiectionem denegantes. Sed posteaquam à Venetis Constantinopolis recepta, & Catholicus Patriarcha institutus fuit, is petijt ab Innocent. III. vt Ecclesiæ, atque Episcopi, qui tempore schismatis pro liberis habebantur, nunc mutato rerum statu ad pristinam subiectionem obligati declararentur. Ad hoc respondit Papa; In absentia illorum Episcoporum, qui nec citati, nec conuicti sunt, nihil se in eorundem præiudicium statuere posse: Quòd si verò Patriarcha iudicialiter contra illos agere velit.

iustitiam se ipsi non negaturum.

1. Ecclesia in hæresin aut schisma lapsa, ecclesiasticis iuribus ac priuilegijs priuatur.
2. Ad conseruationem tamen iurium Ecclesiæ sufficit ex Conuentu unum contra dicere.
3. Ecclesia vbi ad fidem Catholicam rediit, potest restitutionem petere amissorum iurium: quæ si vacantia sunt, ij si iure ea recuperabit; si autem ab alijs possidentur, per iudicis sententiam Ecclesiæ restituenda est.
4. Si translato iurium per Principis, v. g. Papæ auctoritatem in alium absoluti facta est, Ecclesia priuata restitui non debet.

NO T A N D V M I. Si Ecclesia aliqua in hæresin, aut schisma labatur, iuribus & priuilegijs Ecclesiasticis priuatur, ita vt alie inferiores in spiritualibus antea subiecte Ecclesiæ, ac populi Christiani immunes ab illa efficiantur, saltem post sententiam declaratoriam hæresis, aut schismatis incurfi. Ita de hæresi colligitur ex c. vt commissi, 12. §. priuandi, de hæret. in 6. De Schismate verò ex c. Nouatianus, 6. causa 7. q. 1. c. didicimus, 31. causa 24. q. 1. S. Th. 2. 2. q. 39. a. 3. Ratio est manifesta: Cum enim hæretici, & Schismatici extra Ecclesiam sint, non decet eos Ecclesiæ iuribus ac priuilegijs gaudere.

Sed vt hæc res plenius declaretur, ita distinguere: Vel solus Prælati, v. g. Episcopus, in hæresin, aut schisma lapsus est; tum ipso excommunicato, & priuato, Ecclesia iura sua retinet: quandoquidem delictum persona non debet in Ecclesia detrimentum redundare, reg. 76. in 6. Et cum Prælati iura Ecclesiæ absque consensu Capituli per pactum alienare ac perdere non possit, multò minus poterit per proprium delictum, vt tradunt Anton. de Butrio, & Felinus hic n. 10. Idemque dicendum, si Capitulares defecerint, sed Prælati Catholicus maneat, quòd iura Ecclesiæ suæ retinere possit. Vel vnà cum Prælato, v. g. Episcopo, etiam Capitulum & cle-

rus ab unitate Ecclesiæ deficit: Hoc casu amitti iura ac priuilegia, etiam secundum proprietatem, docet hic Imola, cit. n. 10. Felinus n. 3. ver. secundus casus. Quia delictum Prælati, si Conuentus consentiat, Ecclesiæ obesse potest, arg. c. 2. iun. Gl. ver. ipsius doctus, de ordine cognit. & l. iubemus, 10. vbi Bartol. n. 4. de sacrosanctis Ecclesiis, & consentit Gl. in cit. reg. 76. Sed contrarium asserunt Ioan. Andr. hic n. 4. Abb. n. 5. Tametsi Episcopus vñ cum clero, & populo vniuerso in hæresin aut schisma labatur, iura & priuilegia manere penes ecclesiam, sicuti si omnes peste aut ruinâ extincti sint, priuilegia loco adhærebunt. Nihilominus prior sententia mihi magis placet: cum id in quibuscunque vniuersitatibus receptum sit, quod totum corpus delinquendo iura perdere possit.

2. Limita primò eum addit. Alex. ad Bartolum in cit. l. iubemus; Quod sufficiat vnum ex Conuentu contradicere; tunc enim alijs priuatis, iura Ecclesiæ penes ipsum remanebunt. Et bene hoc aduertendum est, Tametsi gesta à maiore parte Capituli valeant ad utilitatem Ecclesiæ, alijs contradicentibus; tamen vnus contradictio impedire potest, quò minus valeant gesta ad delictum, & damnum ecclesiæ imputandum.

3. Limita secundò: Quod Ecclesia, cum ad fidei Catholicæ unitatem reuersa est, restitutionem amissorum iurium petere possit. Quia in re iterum distinguere oportet: Vel enim iura amissa ab alijs possidentur, vel vacant. Si vacantia sunt, tum ipso iure illa recuperabit Ecclesia, veluti postliminij iure, vti tradit hic Imola n. 10. Felinus n. 4. arg. c. quia, 5. de elect. Sin iura ab alio possessa, v. g. ius conferendi ecclesias & beneficia, ius præsentandi, immunitas à decimis, à subiectione: tunc per Iudicis sententiam ecclesia restituenda est, vti ex hoc c. colligitur. Indicat enim Innoc. iustam esse petitionem Patriarchæ, vt Ecclesia Constantinopolitana ad pristina iura restituatur; sed hanc restitutionem fieri non posse, nisi citata & audita parte, cuius id interest. Ita Innoc. hic notat, & Abb. not. 1.

4. Sed quid? si per Principis, videl. Papæ

auctoritatem, iurium translatio in aliam ecclesiam interim facta sit, fieri debet restitutio ecclesiæ priuata, postquam ad fidei unitatem reuersa est? Negatiuè respondendum est; Si translatio in aliam absolutè facta fuit; & non tantum sub conditione dependente ab ecclesiæ rebellionem. Sic docent Imola hic, & Felinus, post Bartol. in l. Gallus, 29. §. Et quid si tantum, n. 11. ff. de liber. & posthumis, vbi ait; Quod in integrum restitutio facta à Principe non aufert ius alterius: Et sic debet limitari l. 1. & seqq. C. de sententiam passis, qua dicunt, quod restitutus recuperet bona; Intelligitur enim de bonis, qua in alium translata non sunt. Eodem modo, inquit Abb. hic n. 2. Si ciuitate in perduellionem lapsa, Princeps in criminis pœnam, pagos vel castra ab illius iurisdictione liberarit, restituta postea ciuitate, ius immunitatis, si absolutè concessum fuit, retractari non debet: quandoquidem restitutio fieri debet sine præiudicio aliorum, quibus interim ius quaesitum est, arg. l. 2. ff. de decurionibus, ex qua Bartolus ibid. responsum fuisse inquit; quod Dòctor ex Collegio absolutè ac in perpetuum exclusus, si postea restituatur, non pristinum locum obtinere debeat; sed post alios, quibus ius post ipsius priuationem acquisitum erat.

CAPITVLVM IX.

Quod super.

PARAPHRASIS.

Abbat, & Sacerdotes, lege dioecelana subiecti Episcopo, si ad Synodum vocati, venire contempnant, per censuram ecclesiasticam compelli possunt, dummodò Episcopus non ideo Synodum congregare intendat, vt aliquid sacris canonibus contrarium statuat.

SUMMARIVM.

1. Abbates & Sacerdotes dioecelani ad Synodum Episcopalem venire debent.

ZZZZ 3

2. Episc